

Utlåtande

11.05.2026

Ärende: VN/27639/2025

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av jaktlagen och av 4 § i lagen om förebyggande och ersättning av skador orsakade av fridlysta djur (vitkindad gås och storskarv)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Södra kust-Österbottens fiskeriområde har bekantat sig med förslaget och avger följande utlåtande.

Fiskeriområdet understöder starkt att skarven överförs till jaktlagens tillämpningsområde. Skarvstammen är i dag oerhört livskraftig, samtidigt som skarvens inverkan på lokala fiskbestånd och fiske har blivit allt tydligare i kustområdena. Den föreslagna lagändringen är ett steg i rätt riktning och kan förbättra möjligheterna att förebygga skador på fiskbestånd, fiske och fiskerinäring.

Vi fiskeriområden har enligt lagen om fiske ett ansvar för att främja ett hållbart nyttjande och vård av fiskresurserna inom våra områden. För att detta ansvar ska kunna fullgöras i praktiken behövs fungerande verktyg för att förebygga skador som skarven orsakar på lokala fiskbestånd, särskilt i viktiga reproduktions- och uppväxtområden. Skarven kan orsaka betydande lokal påverkan på fiskbestånden, särskilt när stora flockar uppehåller sig i samma område under längre tid. Under sensommaren och hösten förekommer skarvar ofta i stora flockar som jagar effektivt i kust- och skärgårdsområden. En skarvindivid äter mer än 500 gram fisk per dag, och vid stora lokala ansamlingar kan predationen vara omfattande.

Möjligheten att skjuta skarv i närheten av fiskeredskap är därför en positiv ändring. I praktiken behövs dock tillräckligt användbara regler för att skyddsjakten ska kunna få verklig effekt.

Södra Kust-Österbottens fiskeriområde anser att de föreslagna tids- och avstånds begränsningarna för skydds jakt är för strikta. Avståndsgränsen på 300 meter från fiskeredskap, fiskodlingar och viktiga lekområden begränsar möjligheten att rikta åtgärder till de platser där skadorna uppstår.

Bestämmelsen om att jakt från och med den 1 augusti inte får bedrivas närmare än 300 meter från häckningsplatser för skarv, havsörn och fiskgjuse bör ses över. Vid denna tidpunkt är häckningen avslutad och ungarna flygfärdiga. Jakten riktas inte heller mot havsörn eller fiskgjuse. I områden där havsörnsstammen är stark kan en sådan avstånds begränsning i praktiken kraftigt begränsa möjligheten till skydds jakt på skarv.

Det är viktigt att fiskerienheten vid Livskraftscentralen ansvarar för fastställandet fiskens viktiga lekområden, eftersom den har den sakkunskap som behövs om fiskbestånd och fiske. Vid fastställandet av områdena bör man också beakta fiskeriområdenas nyttjande- och vårdplaner. Dessa planer innehåller information om lokalt viktiga reproduktionsområden och fredade lekområden som inte nödvändigtvis framkommer i nationella kartläggningar.

Fiskeriområdet vill betona att skydds jakt efter häckning inte ensam är tillräcklig för att förebygga de skador som skarven orsakar. Det behövs också möjlighet att vidta åtgärder i kolonier och under våren, särskilt i områden där skarven hotar viktiga fiskbestånd eller reproduktionsområden.

Vårt fiskeriområde har beviljats tillstånd att olja skarvägg och vi kan konstatera att det är ett tids- och kostnadseffektivt sätt att begränsa skadorna på fiskbestånd och fiske. Erfarenheter visar att åtgärden kan genomföras utan att övrigt häckande fågelbestånd störs.

Undantagstillståndsförfarandet bör utvecklas så att det i praktiken blir möjligt att förebygga skador. Tillståndsförfarandet får inte vara så långsamt, dyrt eller administrativt tungt att nödvändiga åtgärder inte kan genomföras i tid. Åtgärder måste vid behov också kunna tillåtas inom Natura 2000-områden och naturskyddsområden, när syftet är att skydda fiskbestånd, viktiga reproduktionsområden eller fiskets verksamhetsförutsättningar.

Avgifterna för dispenser och undantagstillstånd bör hållas på en skälig nivå. Om syftet är att förebygga skador på fiskbestånd och fiske får tillståndsförfarandet inte bli ett ekonomiskt hinder för nödvändiga åtgärder. Det är särskilt viktigt att kostnaderna inte blir oskäligen i situationer där en åtgärd kräver både dispens från Finlands viltcentral och ett separat undantag enligt naturvårdslagstiftningen.

I regeringsprogrammet konstateras att näringsidkare ska få rättvis ersättning för skador. När det gäller skador som skarven orsakar fiskerinäringen är nuvarande syn på skada för snäv, eftersom den i huvudsak utgår från direkt skadad fångst i redskap. Den verkliga skadan för fisket uppstår i stor utsträckning genom skarvens predation på fiskbestånden, vilket leder till minskade fångster och försämrade verksamhetsförutsättningar. Denna skada drabbar både kommersiella fiskare och fiskerättsinnehavare. Vi uppmanar ministeriet att behandla definitionen av skarvens orsakade skador för fiskerinäringen med tanke på fiskerättsinnehavarens rättigheter och skyldigheter samt ur kommersiella fiskares rättsskydd.

Nyqvist Marina
Södra kust-Österbottens fiskeriområde